
Karasszon István:

„Ami a két folyó között volt”

Molnár János dékánunk emlékezete

A címmel Molnár János egyik utolsó könyvét idéztük, amellyel összefoglalja közel-keleti tapasztalatait 1985 és 1990 között. Mindenképpen elolvasásra ajánljuk, hiszen kitűnően megírt könyv: olvasmányos, ugyanakkor pedig egy sor olyan dolgot magyaráz meg közérthetően egy számunkra érthetetlen kultúrából, ami több éves stúdium által lenne megragadható egy szorgalmas diák számára! A két folyó nyilván a Tigris és Eufrátesz a könyvben, viszont ha a Moldvát és Dunát helyettesítjük be, akkor azt mondhatjuk: ez Molnár János élete; mindent átfog, ami 1938 és 2020 között az említett területen érdemlegesen megtörtént! Egy monumentális élet, heroikus küzdelmek és gazdag tartalom előtt tisztelgünk.

Molnár János Garammikolán született, s még kisgyermek volt, amikor a történelmet saját szenvedései révén tapasztalhatta meg: szüleivel együtt Csehszlovákiába telepítették ki, ahonnan az otthon szeretete csak nehezen hozta vissza. Viszont már korán megtanulta, hogyan lehet a szükségből erényt kovácsolni: ha már ezt a sorsot szánta neki a Mindenható. Kilencéves korában anyanyelvén kívül, a „hatalom” jóvoltából, még két nyelvet beszélt (cseh és szlovák). Prágai teológiai, majd sémi nyelvészeti tanulmányait aztán a legjobb tanárok vezetésével végezte (mindvégig jogos büszkeséggel emlegette M. Bič professzor elismerését), hogy majd aztán a Moldva és a Duna között három nyelven, három egyetemen tanítson: Prágában csehül (és magyarul), Pozsonyban szlovákul, és persze nálunk, Komáromban magyarul. A nyelvek tanulása mindazáltal nem fejeződött be, hiszen számos európai nyelv társult még az előző háromhoz, és számtalan sémi nyelv is, amelyek közül kiemelkedik az arab nyelv (sok nyelvjárásban) egészen magas szintű művelése. Fent említett iraki tartózkodása lehetővé tette, hogy egészen kimagasló tudósa legyen az ókori (és modern) keleti kultúráknak.

Aki egy kicsit is foglalkozott orientalisztikával, tudja: egy élet is kevés átfogni az ismereteket, amelyek szükségesek műveléséhez. Molnár János azonban rendkívül széles érdeklődési körrel bírt: szűkebb kutatási területén kívül dogmatörténetet, felekezettudományt is tanított, könyveket írt bibliatudományon kívül rendszeres teológiából, történelemből is. Számára a teológiai tudomány mindig egységben maradt; nyilván az az oka ennek, hogy aktív lelkeszi munkát is végzett. Feleségével és leányával a rétei gyülekezetben, visszavonulása után tanítványai gyülekezetében Bátorkeszin, teljesen otthonára talált, és az igehirdetés volt az életeleme.

S itt kell említenünk egy történelmi fontosságú dolgot: Szlovákia megalakulása után prágai diáktársával és barátjával, Erdélyi Géza püspökkel elévülhetetlen érdemeket szerzett a Szlovákiai Református Keresztény Egyház újjászervezésében. Molnár Jánosra nyilván leginkább a Calvin János Teológiai Akadémia vezetése jutott; a létbizonytalanság állandó fenyegetése mellett, a fejünk felett lebegő Damoklész-kard ellenére biztosította a lelkészképzést, ill. az egyház tanulmányi munkáját. Amikor pedig a Selye János Egyetem 2004-ben létrejött, a Református Teológiai Kar megszervezésével, az akkreditáció többszöri biztosításával az alakuló egyetem élharcosává vált. Ma, a református lelkészek között ugyancsak keresnünk kell azokat, akik nem a tanítványai voltak!

Személy szerint mindig csodálattal néztem elméleti megalapozottságát, praktikus gondolkozását, problémák megoldására képességét – és hihetetlen munkabírását is! Talán a fiatalkori küzdő sport is segítette ebben, hiszen egészen kivételes fizikummal áldotta meg őt Isten. Meghökkenítő találkozás volt ez is közöttünk, hiszen fiatal koromban én is érdeklődtem iránta; ő profi sportolóként, én pedig csak kicsit, kedvtelőként. Viszont üzenetként is megfogalmazhatom a mai ifjú szolgatársaknak, amiben megegyeztünk: a szőnyegre soha nem szabad úgy lépni, hogy most talán nem én győzök, csak úgy, hogy most én fogok nyerni! Ő kipróbálta (úgy Pál apostol módján is, 1Kor 9,26) – és mindig sikerült; kövessék őt ebben is tanítványai!

A másik emlék talán olyan, hogy nem csak nekem mondta el: A. von Harnack híres idézetére utalt, miszerint az ókori Mediter-

raneumban világos volt, hogy az a vallás fog nyerni, amelyik legyőzi a halált. A keresztyénség azért nyert, mert Jézus Krisztus legyőzte a halált. „Nekem az élet Krisztus, és a meghalás nyereség” (Fil 1,21). Ő hazatért – de aki már ebben az életben Krisztusban van, bizonyonnyal vele együtt marad.